

УДК 343.341

DOI <https://doi.org/10.32782/klj-2025-8.03>

АНТИКОРУПЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА УКРАЇНИ: СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ, КОМПАРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ТА ОЦІНОЧНО-РЕЗУЛЬТАТИВНИЙ ВИМІРИ

Кравченко Михайло Георгійович,

доктор юридичних наук, старший дослідник,
професор кафедри теоретичної юриспруденції

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: 0000-0002-3909-4599

Статтю присвячено дослідженню антикорупційної інфраструктури України крізь призму структурно-функціонального аналізу, порівняння вітчизняної антикорупційної інфраструктури з тими моделями, які створені у країнах – світових лідерах у сфері боротьби з корупцією, аналізу ефективності її функціонування.

Методологічною основою дослідження стали діалектичний, структурно-функціональний, порівняльно-правовий та оціночно-результативний методи дослідження. Їх застосування дало змогу визначити діалектику становлення антикорупційної інфраструктури України та окреслити основні функціональні напрями її діяльності; порівняти антикорупційну інфраструктуру України з аналогічними моделями у країнах, які є світовими лідерами у сфері протидії та боротьби з корупцією; оцінити ефективність діяльності антикорупційної інфраструктури України.

Здійснене дослідження дало змогу констатувати, що з 2014 р. в Україні формується антикорупційна інфраструктура. Сьогодні вона є надзвичайно розгалуженою та включає систему суб'єктів загальної компетенції; спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції; інших суб'єктів владних повноважень, які протидіють корупції; інституцій громадянського суспільства та приватних осіб, котрі виконують нормативно-регулюючу, стратегічно-плануючу, координаційну, превентивну, контрольну, правоохоронну, фінансово-аналітичну функції у сфері запобігання та протидії корупції, функцію правосуддя щодо корупційних та пов'язаних із ними кримінальних правопорушень. Центральне місце в ній займають спеціально уповноважені органи державної влади, профільною діяльністю яких є запобігання та протидія корупції.

Сформована в Україні антикорупційна інфраструктура є значно більшою, ніж та, яка діє у країнах – лідерах у сфері протидії корупції, таких як Данія, Сінгапур, Швейцарія тощо. Водночас функціонування такої інфраструктури не дає змоги Україні бути серед країн, які ефективно протидіють корупції. Згідно з Corruption Perceptions Index (CPI), Україна посіла у 2024 р. 105-е місце зі 180 країн світу. На нашу думку, досвід країн – світових лідерів у сфері протидії корупції свідчить про те, що не кількість антикорупційних органів, а якість та ефективність їхньої роботи впливають на результати антикорупційної політики держави.

Ефективність функціонування антикорупційної інфраструктури України, насамперед спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, інших суб'єктів владних повноважень, які протидіють корупції, залежить від неухильного дотримання Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії. Нині переважна більшість спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції здійснює свою діяльність без належного їх урахування. З огляду на це, планування стратегії та тактики державної антикорупційної політики України потребує ґрунтовного реформування з метою створення реального, дієвого механізму реалізації Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на практиці суб'єктами антикорупційної інфраструктури України.

Ключові слова: антикорупційна інфраструктура, спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, суб'єкти протидії та запобігання корупції, Антикорупційна стратегія, Державна антикорупційна програма з виконання Антикорупційної стратегії, ефективність, країни – лідери у сфері боротьби з корупцією.

Kravchenko Mykhailo. Ukraine's anti-corruption infrastructure: structural-functional, comparative-legal and evaluative-performance dimensions

The article is devoted to the study of Ukraine's anti-corruption infrastructure through the prism of structural and functional analysis, comparison of the domestic anti-corruption infrastructure with models created in countries that are world leaders in the fight against corruption, and analysis of the effectiveness of Ukraine's anti-corruption infrastructure.

The methodological basis of the study was formed by dialectical, structural-functional, comparative-legal, and evaluative-resultative research methods. Their application made it possible to: determine the dialectics of the formation of Ukraine's anti-corruption infrastructure and outline the main functional areas of its activities today; compare Ukraine's anti-corruption infrastructure with similar models in countries that are world leaders in the field of countering and combating corruption; assess the effectiveness of Ukraine's anti-corruption infrastructure.

The study showed that since 2014, Ukraine has been developing an anti-corruption infrastructure. Today, it is extremely extensive and includes a system of entities with general competence; specially authorised entities in the field of anti-corruption; other entities with authority to combat corruption; civil society institutions and private individuals that perform regulatory, strategic planning, coordination, preventive, control, law enforcement, and financial and analytical functions in the field of preventing and combating corruption, as well as the function of justice in relation to corruption and related criminal offences. Specialised state authorities whose core activity is the prevention and combating of corruption occupy a central place in this infrastructure.

The anti-corruption infrastructure developed in Ukraine is significantly larger than that of leading countries in the field of combating corruption, such as Denmark, Singapore, Switzerland, etc. At the same time, the functioning of this infrastructure does not allow Ukraine to be among the countries that effectively combat corruption. According to the Corruption Perceptions Index, Ukraine ranked 105th out of 180 countries in 2024. In our opinion, the experience of world leaders in the fight against corruption shows that it is not the number of anti-corruption bodies, but the quality and effectiveness of their work that influences the results of a state's anti-corruption policy.

The effectiveness of Ukraine's anti-corruption infrastructure, primarily specially authorised entities in the field of anti-corruption and other authorities combating corruption, depends on strict adherence to the Anti-Corruption Strategy and the State Anti-Corruption Programme for the implementation of the Anti-Corruption Strategy. Currently, the vast majority of specially authorised entities in the field of anti-corruption carry out their activities without due consideration of these programmes. In view of this, the planning of the strategy and tactics of Ukraine's state anti-corruption policy needs to be thoroughly reformed in order to create a real, effective mechanism for the implementation of the Anti-Corruption Strategy and the State Anti-Corruption Programme for the implementation of the Anti-Corruption Strategy in practice by the entities of Ukraine's anti-corruption infrastructure.

Key words: *anti-corruption infrastructure, specially authorised entities in the field of anti-corruption, entities involved in combating and preventing corruption, Anti-Corruption Strategy, State Anti-Corruption Programme for the implementation of the Anti-Corruption Strategy, effectiveness, leading countries in the field of combating corruption.*

Постановка проблеми. Проблема боротьби з корупцією в Україні не втрачає своєї актуальності. Це пов'язано з тим, що корупція як соціально-правове явище в нашій державі має системний характер і негативно впливає на функціонування низки пріоритетних сфер життєдіяльності суспільства та держави. Згідно із Законом України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки», такими сферами є: справедливий суд, прокуратура та органи правопорядку; державне регулю-

вання економіки; митна справа та оподаткування; державний та приватний сектори економіки; будівництво, земельні відносини та інфраструктура; сектор оборони; охорона здоров'я, освіта і наука та соціальний захист [1]. Без сумніву, цими проблемами питання запобігання та протидії корупції в Україні не вичерпуються. Фактично кожний складник правового механізму запобігання та протидії корупції в Україні має власні системні проблеми, починаючи з нормативно-правового регулювання у цій сфері та завер-

шуючи інституційними й процедурними аспектами. Зокрема, інститут уповноважених підрозділів (осіб) із питань запобігання корупції не повною мірою реалізує свій потенціал у зв'язку з недостатніми гарантіями автономності. Вади законодавства та нестача ефективних ризик-орієнтованих механізмів виявлення конфлікту інтересів істотно обмежують можливості мінімізації корупційних ризиків шляхом запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правова регламентація заборон і обмежень щодо одержання подарунків та участі у певних правовідносинах залишається недосконалою. Законодавче визначення кола суб'єктів декларування також характеризується прогалинами та неузгодженістю. Діяльність у сфері контролю та перевірки декларацій, а також моніторингу способу життя не є достатньо дієвою. Окремою системною проблемою залишається забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні правопорушення [1].

Безсумнівно, охопити в межах одного дослідження весь комплекс указаних проблем фактично неможливо, саме тому в межах цього дослідження пропонується зосередити увагу на інституційному забезпеченні запобігання і протидії корупції в Україні та здійснити оцінку антикорупційної інфраструктури України з погляду її структурно-функціонального аналізу як цілісної системи, порівняння з системами запобігання та протидії корупції у країнах – світових лідерах у цій сфері, а також ефективності діяльності відповідних інституцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Під час дослідження нами проаналізовано фахові дослідження, які присвячено системі антикорупційних органів України. Так, А.Л. Даль до цієї системи зараховує: а) суб'єктів прийняття політичних рішень; б) спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції та в) інші антикорупційні органи в Україні [2, с. 100–101].

Як зазначають В.Б. Скоморовський та О.О. Ткаченко, до системи антикорупційних органів України належать: Наці-

ональна рада з питань антикорупційної політики; Національне антикорупційне бюро України; Національне агентство з питань запобігання корупції; Спеціалізована антикорупційна прокуратура; Державне бюро розслідувань; Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами; Вищий антикорупційний суд [3, с. 60].

Цікавою є наукова позиція Є.В. Зозулі, який систему спеціалізованих антикорупційних органів та залучених органів пропонує поділити на превентивні, оперативно-розшукові та судові [4, с. 60].

Із погляду результативності та ефективності діяльності антикорупційні органи України аналізує Т. І. Демчук [5, с. 153–156].

Можна назвати й інші дослідження, присвячені зазначеній тематиці. Водночас аналіз наукової літератури дає змогу стверджувати, що категорія «антикорупційна інфраструктура», яка активно використовується у заявах керівництва держави та керівників антикорупційних органів, залишається концептуально невизначеною, вона не має чітких структурних меж, не співвіднесена з аналогічними інституційними моделями зарубіжних країн і не зазнала належної оцінки з погляду ефективності її функціонування.

Мета статті полягає у дослідженні категорії «антикорупційна інфраструктура України» крізь призму: структурно-функціонального аналізу; порівняння вітчизняної антикорупційної інфраструктури з моделями, які сформовані у країнах – світових лідерах у сфері боротьби з корупцією; аналізу ефективності її функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наше дослідження ми б хотіли почати з конкретизації того, що ми розуміємо під категорією «антикорупційна інфраструктура», адже попри те, що цей термін активно використовується у публічних виступах глави держави [6] та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання та протидії корупції [7; 8], його нормативне визначення відсутнє на рівні законодавства. Так, аналіз звернення Пре-

зидента України дає змогу констатувати те, що під цим терміном розуміють спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, зокрема Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) та Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру (далі – САП) [6]. Не окреслюючи коло органів, які утворюють антикорупційну інфраструктуру, мету її діяльності визначив директор НАБУ С. Кривонос. На його думку, створена в Україні антикорупційна інфраструктура покликана задовольняти суспільний запит на справедливість, який ігнорувався протягом багатьох років [7]. Цікавий підхід до розкриття змісту цієї категорії було висловлено головою Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК). Так, В. Павлушик звернув увагу, що антикорупційна інфраструктура України не обмежується діяльністю антикорупційних органів, до неї входять також органи, залучені до виконання Державної антикорупційної програми, активний громадський сектор та інститут антикорупційних уповноважених [8]. Висловлюючи власну позицію щодо розуміння цього терміну, варто насамперед звернути увагу на те, що профільний Закон України «Про запобігання корупції» у п. 14 ч.1 ст. 1 оперує категорією «спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції», до яких віднесено: органи прокуратури, Національну поліцію України, НАБУ та НАЗК [9]. Водночас сформована нині антикорупційна інфраструктура виходить за межі кола тих суб'єктів, які визначені у згаданому положенні Закону. Таким чином, аби обґрунтовано підійти до визначення системи антикорупційної інфраструктури України, ми пропонуємо звернутися до історії її становлення та розвитку.

Перші кроки на шляху її становлення були зроблені ще у 2014–2015 рр., після прийняття Закону України «Про запобігання корупції» [9]. Саме тоді 18 березня 2015 р. було створено перший складник антикорупційної інфраструктури – НАЗК [10]. У цьому ж році, а саме 16 квітня 2015 р., відповідно до Закону України

«Про Національне антикорупційне бюро України» [11] та на підставі Указу Президента України [12], було створено НАБУ. Окрім того, 22 вересня 2015 р. як самостійний структурний підрозділ Генеральної прокуратури України, відповідно до Закону України «Про прокуратуру» [13], було утворено САП. Нині САП – самостійний структурний підрозділ Офісу Генерального прокурора. У 2015 р. також було створено Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА) [14]. Пізніше, а саме 07 червня 2018 р., було створено Вищий антикорупційний суд України (далі – ВАКС) [15]. У 2021 р. антикорупційна інфраструктура була розширена за рахунок Бюро економічної безпеки України (далі – БЕБ) [16].

Важливий внесок у правове регулювання координації органів державної влади, які протидіють корупції в Україні, зробив Кримінально-процесуальний кодекс України, який у ст. 216 урегулював питання щодо підслідності органів Національної поліції, детективів БЕБ, слідчих ДБР та детективів НАБУ [17].

Із погляду структурно-функціонального підходу суб'єкти загальної компетенції, спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції та інші суб'єкти антикорупційної інфраструктури України спрямовують свою діяльність на:

- правове регулювання суспільних відносин у сфері запобігання та протидії корупції, визначення засад та напрямів державної антикорупційної політики України, схвалюють звіти про її виконання: Верховна Рада України; Президент України, Кабінет Міністрів України, НАЗК, інституції громадянського суспільства;

- контроль за дотриманням законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; адміністрування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та контроль за деклараціями суб'єктів декларування; виявлення коруп-

ційних правопорушень та розслідування справ про вивчення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією; процесуальне керівництво досудовим розслідуванням справ про вчинення кримінальних корупційних правопорушень, аналітичну та контрольну діяльність; адміністрування Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: НАЗК, НАБУ, САП, ДБР, БЕБ, Національна поліція;

– фінансовий контроль та моніторинг, виявлення фінансових порушень, аналіз ризиків, запобігання легалізації доходів, отриманих від учинення корупційних правопорушень, інформування правоохоронних органів: Рахункова палата; Державна аудиторська служба України; Державна податкова служба України; Державна митна служба України; Національний банк України; Державна служба фінансового моніторингу України; система суб'єктів первинного фінансового моніторингу (банки, аудитори, нотаріуси тощо);

– здійснення правосуддя щодо корупційних та пов'язаних із ними кримінальних правопорушень та судового контролю за досудовим розслідуванням цих кримінальних правопорушень: ВАКС;

– виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, оцінку та збереження економічної вартості активів: АРМА;

– запобігання конфлікту інтересів на локальному рівні, внутрішній моніторинг дотримання антикорупційного законодавства: уповноважений підрозділ (уповноважена особа) з питань запобігання та виявлення корупції; викривачі; керівники, засновники (учасники) юридичної особи;

– запобігання корупції; інформування про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікти інтересів; проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та проєктів нормативно-правових актів; участь у парламентських слуханнях

та інших заходах із питань запобігання корупції тощо; громадські об'єднання, їхні члени або уповноважені представники, а також окремі громадяни, які здійснюють діяльність щодо запобігання корупції.

Таким чином, антикорупційна інфраструктура України, з огляду на структурно-функціональний підхід, охоплює систему суб'єктів загальної компетенції, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, інших суб'єктів владних повноважень, які протидіють корупції, інституцій громадянського суспільства та приватних осіб, які виконують: нормативно-регулюючу, стратегічно-плануючу, координаційну, превентивну, контрольну, правоохоронну, фінансово-аналітичну функцію у сфері запобігання та протидії корупції, функцію правосуддя щодо корупційних та пов'язаних із ними кримінальних правопорушень. Центральне місце у цій інфраструктурі займають спеціально уповноважені органи державної влади, профільною діяльністю яких є запобігання та протидія корупції (НАЗК, НАБУ, САП, Національна поліція, БЕБ, ДБР, ВАКС).

Окремим питанням, яке ми хотіли б проаналізувати у межах цього дослідження, є співвіднесення антикорупційної інфраструктури України з аналогічними інституціями у країнах, які є світовими лідерами у сфері боротьби з корупцією. Під час визначення кола таких країн ми орієнтуємося на рейтинг Corruption Perceptions Index (CPI), згідно з яким Україна посіла у 2024 р. 105-е місце зі 180 країн світу [18]. До країн – світових лідерів у сфері боротьби з корупцією, згідно із цим рейтингом, належать Данія, Фінляндія, Сінгапур, Швейцарія, Нідерланди тощо. Безумовно, проаналізувати всі згадувані країни є складним завданням, тому зупинимося на досвіді лише окремих із них. Так, наприклад, у Королівстві Данія, яка сьомий рік поспіль є світовим лідером, боротьбою з корупцією займаються не окремі спеціалізовані антикорупційні органи, а: 1) поліція та прокуратура (Anklagemyndigheden). В органах поліції розслідуванням корупційних злочинів займається Націо-

нальний підрозділ з особливо тяжких злочинів (National enhed for Særlig Kriminalitet); 2) Міністерство юстиції Данії (Justitsministeriet) – формує політику запобігання корупції та координує діяльність органів правопорядку; 3) Данська аудиторська палата (Revisornævnet) – контролює використання державних коштів і виявляє можливі корупційні ризики; 4) місцеві інспекції (Finanstilsynet, It-tilsynet, Datatilsynet) та омбудсман (Folketingets Ombudsmand) – забезпечують прозорість діяльності органів влади [19].

Цікавим є досвід Сінгапуру. Ця країна займає третю позицію у Corruption Perceptions Index [18]. Центральне місце в антикорупційній інфраструктурі цієї країни посідає Бюро розслідування корупційної діяльності Сінгапуру (The Corrupt Practices Investigation Bureau – CPIB) [20]. Указане Бюро створене ще в 1952 р. як незалежний орган, який безпосередньо підпорядковується прем'єр-міністру Сінгапуру. Воно є найстарішим у світі антикорупційним органом. Бюро має повноваження розслідувати будь-які корупційні злочини у державному та приватному секторах; вимагати документи, проводити обшуки, затримання; рекомендувати передання справ до суду [20]. Боротьбу з корупцією у Сінгапурі також здійснює прокуратура (Attorney-General's Chambers – AGC), яка приймає рішення щодо обвинувачення у справах, які розслідувало CPIB. Поліція та інші контролюючі органи відіграють допоміжну функцію.

Також хотілося б звернутися до досвіду побудови антикорупційної інфраструктури Швейцарської Конфедерації. Ця країна, будучи складною за формою державного устрою, побудувала ефективну модель протидії корупції. Протидією корупції у цій країні займаються органи на рівні конфедерації: Федеральна прокуратура Швейцарії (Bundesanwaltschaft); Федеральне управління поліції (Bundesamt für Polizei fedpol); Федеральний департамент фінансів (Bundesdepartement der Finanzen). На кантональному рівні кожний із 26 кантонів має власні поліцію та прокуратуру, які здійснюють розслідування щодо більшості

кримінальних правопорушень включно з корупційними. Окрім того, існує Міжвідомча робоча група з боротьби з корупцією (Interdepartementale Arbeitsgruppe zur Korruptionsbekämpfung), яка координує співпрацю між конфедерацією та кантонами, займається розробленням антикорупційної політики, профілактикою корупційних правопорушень, проведенням тренінгів відповідного спрямування. Федеральне управління з нагляду за фінансовими ринками (Eidgenössische Finanzmarktaufsicht FINMA) займається протидією відмиванням коштів, у тому числі з тіньовими операціями, пов'язаними з корупцією [21]. Проведений аналіз антикорупційної інфраструктури окремих країн-лідерів у сфері протидії корупції дає змогу нам констатувати те, що в окремих з них немає профільних антикорупційних органів. Якщо ж такі органи запроваджені, як наприклад в Сінгапурі, то їхня кількість є незначною.

Останнє питання, на якому ми хотіли зупинитися в межах нашого дослідження, – це питання про ефективність антикорупційної інфраструктури України. Аналіз офіційних документів [22], наукової літератури [2; 4; 5] дає змогу констатувати, що питання про ефективність діяльності системи антикорупційних органів України є актуальним. Водночас виникає питання про те, що є критерієм оцінки цієї ефективності. Висловлюючи власну позицію із цього приводу, маємо відзначити, що державна антикорупційна політика має здійснюватися, спираючись на ґрунтовно розроблені стратегію та тактику. Фактично ця логіка прослідковується у відповідних статтях 18–20 Закону України «Про запобігання корупції» [9]. Із цією метою в Україні було прийнято Закон України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки» [1] та Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» [22]. Водночас залишається актуальним питання про те, наскільки ці документи реально визначали стратегію та тактику діяльності антикорупційних органів Укра-

їни у період із 2021 по 2025 р. Так, аналіз звітів про діяльність НАБУ у 2024–2025 рр. [23; 24] дає змогу говорити про те, що про вказані акти-плани [1; 22] в них не згадується. Отже, оцінити ефективність діяльність цього спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції з погляду того, що було заплановано Антикорупційною стратегією й Державною антикорупційною програмою з виконання Антикорупційної стратегії та те, що було виконано, фактично неможливо. Те саме стосується САП, БЕБ, НАЗК тощо.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У результаті проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Із 2014 р. в Україні формується антикорупційна інфраструктура. Сьогодні вона є надзвичайно розгалуженою та включає систему суб'єктів загальної компетенції; спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції; інших суб'єктів владних повноважень, які протидіють корупції; інституцій громадянського суспільства та приватних осіб, які виконують нормативно-регулюючу, стратегічно-плануючу, координаційну, превентивну, контрольну, правоохоронну, фінансово-аналітичну функції у сфері запобігання та протидії корупції, функцію правосуддя щодо корупційних та пов'язаних із ними кримінальних правопорушень. Центральне місце у цій інфраструктурі займають спеціально уповноважені органи державної влади, профільною діяльністю яких є запобігання та протидія корупції.

2. Сформована в Україні антикорупційна інфраструктура є значно більшою, ніж та, яка діє у країнах – лідерах у сфері протидії корупції, таких як Данія, Сінгапур, Швейцарія тощо. Водночас функціонування такої інфраструктури не дає змоги Україні бути серед країн, які ефективно протидіють корупції. Згідно з Corruption Perceptions Index (CPI), Україна посіла у 2024 р. 105-е місце зі 180 країн світу. На нашу думку, досвід країн – світових лідерів у сфері протидії корупції свідчить про те, що не кількість антикорупційних органів, а якість та ефективність їхньої роботи впливають на результати антикорупційної політики держави.

3. Ефективність функціонування антикорупційної інфраструктури України, насамперед спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, інших суб'єктів владних повноважень, які протидіють корупції, залежить від неухильного дотримання Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії. Нині переважна більшість спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції здійснює свою діяльність без належного їх урахування. З огляду на це, планування стратегії та тактики державної антикорупційної політики України потребує ґрунтовного реформування з метою створення реального, дієвого механізму реалізації Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на практиці суб'єктами антикорупційної інфраструктури України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки : Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> (дата звернення: 22.12.2025).
2. Даль А. Л. Система антикорупційних органів України. *Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 03 грудня 2021 р. Харків : ХНУВС, 2021. С. 99–102.
3. Скоморовський В. Б., Ткаченко О. О. Структура антикорупційних органів в Україні. *Legal Bulletin*. 2025. № 1(15). С. 58–65. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2025-15-A8>
4. Зозуля Є. В. Система спеціалізованих антикорупційних органів на сучасному етапі державотворення України (правові, організаційні та функціональні аспекти взаємодії). *Цен-*

тральноукраїнський вісник права та публічного управління. 2024. Вип. 1. С. 27–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-1-4>

5. Демчук Т. І. Протидія корупції: ефективність діяльності антикорупційних органів. *Права позиція*. 2024. № 4(45). С. 153–156. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-4.30>

6. Антикорупційна інфраструктура працюватиме тільки без російських впливів – від цього треба очистити : звернення Президента України від 23 липня 2025 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/antikorupciyna-infrastruktura-pracyuvatime-tilki-bez-rosijsk-99117> (дата звернення: 22.12.2025).

7. Національне антикорупційне бюро України. Антикорупційна система задовольняє суспільний запит на справедливість – Семен Кривонос. URL: <https://nabu.gov.ua/news/antikoruptciyina-systema-zadovol-niaye-suspil-nyui-zapyt-na-spravedlyvist-semen-kryvonos/> (дата звернення: 22.12.2025).

8. Національне агентство з питань запобігання корупції. Секторальні реформи, прозорість та відкритість – Голова НАЗК про напрями антикорупційної політики України на шляху до ЄС. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/sektoralni-reformy-prozorist-ta-vidkrytist-golova-nazk-pro-napryamy-antikoruptsiynoi-polityku-ukrainy-na-shlyahu-do-es/> (дата звернення: 22.12.2025).

9. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

10. Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.03.2015 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

11. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

12. Про утворення Національного антикорупційного бюро України : Указ Президента України від 16.04.2015 № 217/2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2172015-18864> (дата звернення: 22.12.2025).

13. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

14. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

15. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

16. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

17. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

18. Transparency International. Corruption Perceptions Index 2024. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024> (дата звернення: 22.12.2025).

19. OECD. Anti-Corruption and Integrity Outlook 2024 – Country Notes: Denmark. URL: https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/denmark_84a628ae-en.html (дата звернення: 22.12.2025).

20. The Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB): Mission, Vision, Core Values. URL: <https://www.cpiib.gov.sg/who-we-are/our-corporate-philosophy/mission-vision-core-values/> (дата звернення: 22.12.2025).

21. OECD. Anti-Corruption and Integrity Outlook 2024 – Country Notes: Switzerland. URL: https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/switzerland_8182a4b9-en.html (дата звернення: 22.12.2025).

22. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

23. Національне антикорупційне бюро України. Звіт за II півріччя 2024 року. URL: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/48751/zvit_2024_ii_ukr-1.pdf (дата звернення: 22.12.2025).

24. Національне антикорупційне бюро України. Звіт за I півріччя 2025 року. URL: <https://nabu.gov.ua/activity/reports/pershe-pivrichchia-2025-roku/> (дата звернення: 22.12.2025).

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy «Pro zasady derzhavnoyi antykorpatsiynoyi polityky na 2021–2025 roky»: prytyatiy 20 chervnya 2022 roku № 2322-IX [Law of Ukraine On Principles of State Anti-Corruption Policy for 2021–2025 from June 20 2022, № 2322-IX]. (2025, December 22). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> [in Ukrainian].
2. Dal, A.L. (2021). Systema antykorpatsiinykh orhaniv Ukrainy [The system of anti-corruption bodies of Ukraine]. Proceedings from MIIM '21: *Protydiia koruptsii: pravove rehuliuвання i praktychnyi dosvid – International Scientific and Practical Conference «Counteraction to Corruption: Legal Regulation and Practical Experience»* (December 3, 2021, Kharkiv) (pp. 99–102). Kharkiv: Kharkiv National University of Internal Affairs [in Ukrainian].
3. Skomorovskyi, V.B., & Tkachenko, O.O. (2025). Struktura antykorpatsiinykh orhaniv v Ukraini [Structure of anti-corruption bodies in Ukraine]. *Legal Bulletin*, 1(15), 58–65. <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2025-15-A8> [in Ukrainian].
4. Zozulia, Ye.V. (2024). Systema spetsializovanykh antykorpatsiinykh orhaniv na suchasnomu etapi derzhavotvorennia Ukrainy (pravovi, orhanizatsiini ta funktsionalni aspekty vzaiemodii) [System of specialized anti-corruption bodies at the current stage of state-building of Ukraine (legal, organizational and functional aspects of interaction)]. *Tsentralkoukrainskyi visnyk prava ta publichnoho upravlinnia – Central Ukrainian Bulletin of Law and Public Administration*, 1, 27–36. <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-1-4> [in Ukrainian].
5. Demchuk, T.I. (2024). Protydiia koruptsii: efektyvnist diialnosti antykorpatsiinykh orhaniv [Counteraction to corruption: effectiveness of anti-corruption bodies' activity]. *Pravova pozytsiia – Legal Position*, 4(45), 153–156. <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-4.30> [in Ukrainian].
6. Antykoruptsiina infrastruktura pratsiuvatyme tilky bez rosiiskykh vplyviv – vid tsoho treba ochystyty: zvernennia Prezydenta Ukrainy vid 23 lypnia 2025 roku [Anti-corruption infrastructure will work only without Russian influences – it must be cleared of them: Address of the President of Ukraine from July 23, 2025]. (2025, December 22). [www.president.gov.ua](https://www.president.gov.ua/news/antikorupciyna-infrastruktura-pracyuvatime-tiliki-bez-rosijsk-99117). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/antikorupciyna-infrastruktura-pracyuvatime-tiliki-bez-rosijsk-99117> [in Ukrainian].
7. Natsionalne antykorpatsiine biuro Ukrainy. Antykoruptsiina systema zadovolniaie suspilnyi zapyt na spravedlyvist – Semen Kryvonos [National Anti-Corruption Bureau of Ukraine. Anti-corruption system meets public demand for justice – Semen Kryvonos]. (2025, December 22). [nabu.gov.ua](https://nabu.gov.ua/news/antikoruptciyina-systema-zadovolniaie-suspilnyy-zapyt-na-spravedlyvist-semen-kryvonos/). Retrieved from <https://nabu.gov.ua/news/antikoruptciyina-systema-zadovolniaie-suspilnyy-zapyt-na-spravedlyvist-semen-kryvonos/> [in Ukrainian].
8. Natsionalne ahentstvo z pytan zapobihannia koruptsii. Sektoralni reformy, prozorist ta vidkrytist – Holova NAZK pro napriamy antykorpatsiinoi polityky Ukrainy na shliakhu do YeS [National Agency on Corruption Prevention. Sectoral reforms, transparency and openness – the Head of NACP on the directions of Ukraine's anti-corruption policy on the path to the EU]. [nazk.gov.ua](https://nazk.gov.ua/uk/sektoralni-reformy-prozorist-ta-vidkrytist-golova-nazk-pro-napriamy-antikoruptsiynoi-polityky-ukrainy-na-shlyahu-do-es/). Retrieved December 22, 2025, from <https://nazk.gov.ua/uk/sektoralni-reformy-prozorist-ta-vidkrytist-golova-nazk-pro-napriamy-antikoruptsiynoi-polityky-ukrainy-na-shlyahu-do-es/> [in Ukrainian].
9. Zakon Ukrainy «Pro zapobihannia koruptsii»: pryinyatiy 14 zhovtnia 2014 roku № 1700-VII [Law of Ukraine On Prevention of Corruption from October 14 2014, № 1700-VII]. (2014, October 14). Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian].
10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro utvorennia Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii»: pryinyata 8 bereznia 2015 roku № 118 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On the Establishment of the National Agency on Corruption Prevention from March 8 2015, № 118]. (2015, March 8). Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
11. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalne antykorpatsiine biuro Ukrainy»: pryinyatiy 14 zhovtnia 2014 roku № 1698-VII [Law of Ukraine On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine from October 14 2014, № 1698-VII]. (2014, October 14). *Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> [in Ukrainian].
12. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro utvorennia Natsionalnoho antykorpatsiinoho biuro Ukrainy»: vydanyy 16 kvitnia 2015 roku № 217/2015 [Decree of the President of Ukraine

On the Establishment of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine from April 16 2015, № 217/2015]. (2015, April 16). [president.gov.ua](https://www.president.gov.ua/documents/2172015-18864). Retrieved December 22, 2025, from <https://www.president.gov.ua/documents/2172015-18864> [in Ukrainian].

13. Zakon Ukrainy «Pro prokuraturu»: pryiniaty 14 zhovtnia 2014 roku № 1697-VII [Law of Ukraine On the Prosecutor's Office from October 14 2014, № 1697-VII]. (2014, October 14). Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> [in Ukrainian].

14. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalne ahentstvo Ukrainy z pytan vyivlennia, rozshuku ta upravlinnia aktyvamy, oderzhanymy vid koruptsii ta inshykh zlochyniv»: pryiniaty 10 lystopada 2015 roku № 772-VIII [Law of Ukraine On the National Agency of Ukraine on Detection, Search and Management of Assets Obtained from Corruption and Other Crimes from November 10 2015, № 772-VIII]. (2015, November 10). *Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> [in Ukrainian].

15. Zakon Ukrainy «Pro Vyshchy antykorupsiini sud»: pryiniaty 7 chervnia 2018 roku № 2447-VIII [Law of Ukraine On the High Anti-Corruption Court from June 7 2018, № 2447-VIII]. (2018, June 7). *Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> [in Ukrainian].

16. Zakon Ukrainy «Pro Byuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy»: pryiniaty 28 sichnia 2021 roku № 1150-IX [Law of Ukraine On the Bureau of Economic Security of Ukraine from January 28 2021, № 1150-IX]. (2021, January 28). Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> [in Ukrainian].

17. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedural Code of Ukraine]. (2012, April 13). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine. Kyiv: Parlam. vyd-vo. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].

18. Transparency International. Corruption Perceptions Index 2024. [transparency.org](https://www.transparency.org/en/cpi/2024). Retrieved December 22, 2025, from <https://www.transparency.org/en/cpi/2024> [in English].

19. OECD. Anti-Corruption and Integrity Outlook 2024 – Country Notes: Denmark. [oecd.org](https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/denmark_84a628ae-en.html). Retrieved December 22, 2025, from https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/denmark_84a628ae-en.html [in English].

20. OECD. Anti-Corruption and Integrity Outlook 2024 – Country Notes: Switzerland. [oecd.org](https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/switzerland_8182a4b9-en.html). Retrieved December 22, 2025, from https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/switzerland_8182a4b9-en.html [in English].

21. OECD. Anti-Corruption and Integrity Outlook 2024 – Country Notes: Switzerland. [oecd.org](https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/switzerland_8182a4b9-en.html). Retrieved December 22, 2025, from https://www.oecd.org/en/publications/anti-corruption-and-integrity-outlook-2024-country-notes_684a5510-en/switzerland_8182a4b9-en.html [in English].

22. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi antykorupsiinoi prohramy na 2023–2025 roky»: pryiniata 4 bereznia 2023 roku № 220 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On Approval of the State Anti-Corruption Program for 2023–2025 from March 4 2023, № 220]. (2023, March 4). Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved December 22, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

23. Natsionalne antykorupsiine biuro Ukrainy. Zvit za II pivrichchia 2024 roku [National Anti-Corruption Bureau of Ukraine. Report for the 2nd half of 2024]. nabu.gov.ua. Retrieved December 22, 2025, from https://nabu.gov.ua/site/assets/files/48751/zvit_2024_ii_ukr-1.pdf [in Ukrainian].

24. Natsionalne antykorupsiine biuro Ukrainy. Zvit za I pivrichchia 2025 roku [National Anti-Corruption Bureau of Ukraine. Report for the 1st half of 2025]. nabu.gov.ua. Retrieved December 22, 2025, from <https://nabu.gov.ua/activity/reports/pershe-pivrichchia-2025-roku/> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 29.11.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025

Стаття поширюється
на умовах ліцензії
відкритого доступу CC BY 4.0